

ABONAMENTUL:

un an 160 Lei

pe trei luni 50 Lei

pe o lună 250 Lei

Exemplarul 3 Lei

539 On. Biblioteca Univ. din Cluj e. ex. Cluj

MANUL

AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRANESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada V. Alexandri No. 6.

Țăranii și valuta

Mulți citind titlul de mai sus vor zice: Ce are d'aface valuta cu țăranii? Acei care și vor pune astfel de întrebări trebuie să știe tare săraci cu duhul în ceiace este legătura adevărată, ce există între produsele muncii țărănești, stabilitatea și țaria valorii acestor unei țări. Nu e de trebură să recurgi la jonglerii filozofice și să faci teorii bazate pe teorii mintale, ca să ajungi la convingerea, că numai produsul muncii țărănești este factorul determinant, în menținerea banului la o anumită valoare — care poate fi influențată de anume speculațiuni bancare și de război. În lumea întreaga rulează azi, filmul pe care l'am putea numi, filmul „Neputinței—Căderea” la care asistăm cu toți. Desfășurarea faptelor pe ecranul economic-politic-financiar, este puținii sunt aceia, care știu să distingă binele de rău, intuitivul de lumină, ca mai apoi, să și dea seama de adevărata situație în care ne sbatem, din privirea a trei rele, care stăpânesc lumea în momentul de față; aceste rele sunt: **Egoismul Capitalist, producția prea mare și consumația redusă.** Atâta vreme cât capitalismul nu va ceda din privilegiile lui și nu-și va îndrepta activitatea și în întreprinderi de natură agricolă, unde rentabilitatea deși nu este așa de mare ca în industrie, are totuși, mai multă siguranță în plasarea banului. Măkerii de azi, lacomi de prea mare câștig, își plasează banii nu mult în industrii și comerț, neglijând cu totul agricultura, temelgia de existență și de soliditate a ori cărui stat. În fața războiului nostru, se petrec lucruri terifiante de dureroase. Țări, unde până mai eri alaltă eri, și se zice că nu mai știu ce să facă și bine și bogăție, astăzi își umplu inima de jale. când vezi prin aceste momente grele și sperate, pentru ca să scape din ghimburile anarhiei producătoare de destrăbăntare totală, a tot ce s'a făcut și mari greutăți, și cu multă minte și timp de secole. Se sbat oamenii cu cap și cu carte învățați în ale economiei și ale finanțelor ca să rezolve criza dar totul e zadarnic. Cauza pentru care nu reușesc în planurile lor, este tocmai faptul, că vrea să pășeze și mai departe anumite avantaje pentru anumite instituțiuni bancare, pe care se bazează dezvoltarea socială din vremurile noastre. Până v'or renunța la anumite îngrădiri, pentru care lumea întreagă, nu numai că e rădăcină în loc ba chiar o face să

se lupte — clipă de clipă — spectrul mizerie — oribla hâdă care distruge nu numai personalitatea omului ci și ființa însăși și cu o omenirea întreagă. Omenirea se găsește la o răspântie prea mare, ca să mai rămâie imposibilă la sbuciumul infrișător al popoarele.

O întârziere de câteva secunde — în luarea de măsuri, care să privească toate națiunile, ar putea să producă un cataclism, din care omenirea și civilizația să nu se mai ridice, ori cât de mari sforțări ar face.

De s'gduirea această socială sunt isbite mai ales țările, care se bazează aproape exclusiv pe industria mare și pe plasare de capital în țările agricole. Bani câștigați de industriași din industriile lor, sunt banii câștigați din specula muncii muncitorilor și din specula făcută cu vânzarea produselor lor țărănilor, prin intermediul comercianților. Bani din industrie, acumulați numai din speculă, nu se mulțumesc numai cu atât, din potrivă împing lăcomia lor și mai departe, plasându-se sub forme de împrumuturi de stat, țărilor agricole sărace, cu dobânzi de adevărată camată. Dar dacă produsele industriale, s'au bucurat de toate înlesnirile și de toate sprijinele din partea statelor nu tot astfel a fost și cu produsele agricole. Produsele țărănilor în toate țările, dar mai ales la noi, a fost supuse la măsuri de adevărată închizițiune economică. A sosit vremea, ca munca țărănilor, să fie socotită la adevărata ei valoare, dacă dorim ca activitatea pe toate terenurile sociale, să nu fie cuprinsă de paralizie generală. Și, pentru că cămașa mi-este mai aproape decât haină, voi lăsa la o parte ce se petrece în alte țări și mă voi ocupa mai d'aproape de nevoile noastre pe teren agricol.

Mă adresez domnilor dela guvern și susținătorilor lor liberali, să mai înceteze dragostea lor de bănci și industrii, și să-și mai îndrepte privirile și către bieșii plugarilor, din a căror sudoare trăiesc cu toți. Fână acum, tot de bănci și industrie ați avut grijă, creându-le fel de fel de legi de protecție, în dauna nu numai a plugarilor, dar chiar și a consumatorilor. Ca să prostiți lumea, totdeauna ați zis, că industria națională trebuie apărută, ca fiind absolut necesară în vremuri grele pentru țară. Nu înțeleg, de ce industria ar fi mai folositoare în vremuri de răstribite de cât agricultura. Ce, oare fără produsele

Continuarea în pagina II-a

Cel ce samănă întru binecuvântare...

— Ce trebuia să se mai spună și nu s'a spus. —

Cetim în „Biserica și Școala” No. 41. un indemn către preoțime de a sărbători anual ziua începerii sămănăturilor, după cum s'a sărbătorit la mănăstirea Hodoș-Bodrog. Căci „socolesc scrie semnatarul articolului — că, m'ales în această vreme de descurajare se simția nevoia unui cuvânt de indemn ca să nu slăbească râvna pentru cultura grâului, principalul produs al țării din părțile noastre”.

E frumos; e nobil; e creștinesc! Dar ceace se recomandă nu va „trezi nici nedejdi de mai bine pentru viitor” și nici nu va prelunge „răbdarea și abnegațiunea” cu cari să se poarte „greul și răutatea zilelor de acum”.

Da! „Cel ce samănă întru binecuvântare, întru binecuvântare va și seceră” (II. Cor. 9,6), nu mai că odată cu binecuvântarea, preoțimea ar mai avea și o altă datorie pentru ca secerișul să fie binecuvântat: Să slătuască țărânilor să samene grâu selecționat! Să lucreze rațional, să ceară sfaturi dela Camera agricolă de unde mai poate primi și sămânțe selecționate prin ce, nu numai că secerișul va fi binecuvântat ci și rodul îmbelșugat și de calitate superioară spre a putea concura produsele agricole străine și în calitate și în cantitate.

Aceasta ar fi ce nu s'a spus la Mănăstirea Bodrog și ar trebui să o spună toți preoții, cu toate ocaziunile.

Codru.

Retragerea National Țărăniștilor dela Primărie și Județ.

Zilele trecute dnii Dr. Emil Veliciu, fost senator, și Dr. Iosif Furdui, avocat, primul membru în Comisiunea interimară a orașului, al doilea în comisiunea interimară a județului și-au dat demisiile din aceste demnități.

Ziarele din oraș și capitală, precum și cercurile locale, au explicat retragerea ca fiind impusă de partid, pentru că dnii Veliciu și Furdui au acceptat să fie numiți fără să fi avut învoirea organizației.

Adevărul este că partidul național-țărănesc și-a dat consimțământul la intrarea dlor Veliciu și Furdui în comisiunile respective. Reprezentanții Uniunii Iorga-Argetoianu din Arad, după ce au făcut tot posibilul ca să înlăture consiliile alese pe timpul guvernării național-țărănești au recurs tot la persoane din acest partid spre a avea sprijinul lui. Partidul înțelegând să sprijinească o operă de refacere în oraș și județ, indiferent de cine guvernează la București, a încuviințat. Reprezentanții partidului, în cele două comisiuni, au trebuit însă să constate, că conducerea orașului și județului, dar în special aceea a orașului, nu numai că nu înțelege să aibă sprijinul efectiv al acestui partid, dar încearcă să introducă în conducerea gospodăriei orașului arbitrajul. Nu numai atât. Orice întocmire, bună sau rea, orice numire în funcție, făcută pe timpul național-țărăniștilor se anulează. Atunci la ce bun conlucrarea cu acest partid?

Partidul liberal, care, nici cu cea mai largă bună voință, nu

poate fi așezat, în ceea ce privește popularitatea și masele reprezentate, alături de partidul național-țărănesc avea totuși față de un reprezentant naț. țăr. la primăriei doi reprezentanți. Ori așa ceva nu cadrează nici cu interesele celor reprezentați și nici cu interesele partidului, care vrea posibilă aplicarea programului său, barem în parte.

Partidul național-țărănesc a încercat să dea tot sprijinul organelor orașenești și județene ale guvernului actual. Convingându-se însă, prin experiența celor doi reprezentanți ai săi, că aceasta este o încercare zadarnică a hotărât retragerea lor și refuzul, pentru viitor, a oricărui sprijin ce i s-ar cere.

Constătuirea dela d. Ciceo-Pop.

Miercuri, 14 crt. la orele 11 a avut loc în casele dlui Dr. Șt. Ciceo-Pop o constătuire a unui număr mare restrâns din membrii partidului național-țărănesc. După ce D. Ștefan C. Pop, a făcut o succintă expunere asupra situației politice din țară, s'a hotărât ținerea congresului județean în a doua jumătate a lunii Noembrie. Data precisă se va comunica la timpul său.

Directorul general al recensământului populației a publicat rezultatul recensământului. Orașul Arad e al patrulea din Ardeal din punct de vedere al numărului populației, cu 72275 locuitori.

Motivarea dizolvării Consiliului Județean Arad.

-- O deciziune tip --

Buletinul Oficial al județului Arad din 8 Oct. a. c. publică următoarea deciziune a Ministerului de interne semnată pentru ministru de insp. gen. adm. Paul Goma și directorul Nicolau.

„Noi, ministru secretar general de stat ad interim. la departamentul de interne;

Având în vedere raportul din anchetă menționat mai sus, s'a constatat că consiliul județean împreună cu delegațiunea județeană s'au făcut vinovate de rea administrație în gos-

podăria județului, neglijând cu deservărire interesele ce le-a fost încredințate, păgubind astfel în mod simțitor județul;

Având în vedere dispozițiunile art. unic alin. A. punctul 3 și alin. 8 din legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea administrației locale.

DECIDEM

Art. I. Consiliul județean al județului Arad, împre-

ună cu Delegațiunea județeană se dizolvă de noi.

Art. II. În acest articol sunt cuprinse numele membrilor din Comisia interimară a județului.

Cu comentarii venim în numărul viitor. Până atunci dăm răgaz cetitorilor să aprecieze singuri dacă motivarea deciziunii e sau nu e ridicolă!

În anul acesta numărul petițiilor minoritare adresate Ligei Națiunilor, au sporit de la 57 la 214, dar numai 73 au fost declarate ca acceptabile.

Nu ne vine a crede!

— In atențiunea P. S. Sale Episcop ort.
Grigore Comșa. —

Se vorbește tot mai insistent în Arad că P. S. Sa Episcop Grigorie a numit în postul de director al Bibliotecii diecezană, în locul regretatului director Lazar Cornel, pe un domn localnic de religie catolică.

Se știe că bibliotecă diecezană este condusă efectiv și cu multă pricepere, de d. Găroi actualul subdirector, timp de peste zece ani, încă de când d. Cornel Lazar căzuse bolnav și până azi.

Faptul numirii unui catolic se comentează cu atât mai mult cu cât e fără precedent în anele diecezei Aradului și nu exagerăm afirmând că el a stârnit și o legitimă mahnire în rândurile ortodocșilor localnici.

Nu avem informațiuni detaliate ca să știm dacă suntem în fața faptului împlinit sau nu, și de asta, găsim că nu e cazul încă de a spune tot ce am avea de spus și a ne da gândirii libertatea, în măsura în care cu certitudine ne-ar putea măhni faptul relatat.

Ceace ne lasă și mai nedumiriți este că numirea în pricină ar fi fost condiționată de trecerea postulantului la ortodoxism.

Ar fi uluitor să rămănem spectatorii muți ai acestei convertirii din interes și nu din convingere, la o negociațiune confesională

unde unul se lasă uns în ale ortodoxismului vinzându-și sufletul, în contra unei prestații materiale ce îi face celălalt. Căci căror alte împrejurări și efuzii sau inspirațiuni spirituale am putea atribui această nouă formă de a converti și de a se lăsa convertit, dacă n'am ști că la bază zace acel post de director de care pomenirăm.

Acest duhovnicesc târg ar putea, cu tot dreptul, să dea loc la discuțiuni dezagreabile asupra sacrelor noastre dogme răsăritene și ar putea duce la un desechilibru spiritual general. Va putea servi drept precedent pentru oricare ortodox, ca schițându-și o nouă imagine despre statornicia în credință, să aleagă cu ușurință între religii, după valoarea marfei ce se ofere, schimbând natura cu ostia fără muștrare și, împins de dorul unui profit să primească harul mai rentabil al oricărei eclezii.

Pentru a nu fi greșit înțeleși remarcăm că nu ne interesează numele sau situația socială a celui numit director, despre care dealtfel avem cele mai bune păreri, — ci însuși faptul arătat.

Și oricât s'ar spune că ne-am găsi în fața unui fapt întâmplat, nouă nu ne vine a crede!

Câți șomeri avem la Arad?

— Cauze și soluții. — Ajutorarea se face în detrimentul agriculturii. —

Ziarele minoritare locale scriu de cca. 1600 șomeri capi de familie, ce presupune o medie de patru-cinci ori atâtia înși infomețați, atunci când știut este că în anul 1930 inspectoratul muncii și primăria din Arad au constat abea cca 450 capi de familie și, în proporție cu acest număr, bucătăriile municipiului au dat zilnic cca 1200 porțiuni de mâncare gratuită. Prin comparație, între cifrele date există o deosebire suprinzătoare de 1150 capi de familie, ceace, de sigur este exagerat.

Dacă vom spune — cum e și în realitate — că șomer e acel ce din cauze economice dezavantajoase, în mod continuu și afară de vira lui n'are de lucru, desigur că salahorul, zidarul, tâmplarul și țiganii din Chececi nu mai sunt șomeri, ei fiind muncitori de sezon. Dar și clasa șomerilor se divide, în clasa celor cu și fără sursă de trai, avere sau credit. Nu ne va pricinui, multă bătaie de cap, care din cele două clase să fie ajutat.

E cert că rândul șomerilor în Arad s'a îngroșat cu mulți fără apartenență aci, cari își au la țară gospodăriile lor și pământ

obținut prin improprietărire. Mai pot fi considerați aceștia ca șomeri, pot fi avizați la ajutoare?

Dar să privim îndărăt la anii antebelici. În Arad am avut atunci numai două fabrici. Or, d'atunci numărul fabricilor s'au sporit. Cele existente încă înainte de război, au lucrat cu un număr foarte răstrâns de muncitori, dat fiind motivul că abea au luat fință. Progresiv cu dezvoltarea lor, și ele și-au mărit numărul de muncitori și azi lucrează cu de cel puțin două trei ori atâtia ca înainte. Avut-am noi șomeri înainte de război și de unde dar azi?

Iată de unde!

Fabricile locale lucrează în majoritatea lor cu funcționari și muncitori străini zisi „specialiști”, cel mai bun exemplu dându-l fabrica de zahăr care are funcționari „specialiști” din orice rasă ca armeni și turci, numai cetățeni români nu. La fabrica de textile lucrează femei și bărbați din comunele din împrejurime, ca Zimanduz. Zimandul-nou, Sânleani, Glogovați, Aradul-nou, cari au pământ și casă.

În fața realității ne vin ușor la iveală și soluțiile. Ce ar fi dacă ne-am scăpa de toți „specialiștii” — Nemți, Armeni, Unguri și Turci dându-i peste graniță și am trimite acasă pe toți cei ce au pământ și gospodăriile lor la țară, ca n'având apartenența la Arad?

Oare am mai avea și atunci 7000 de „infomețați” la cât se crede că se ridică azi numărul lor. Și, mai fi-va nevoie de bucătării gratuite, de ajutoare etc.??

Ceace ne face să ne spunem cu hotărâre cuvântul în această chestiune mai este, că ajutorând pe șomerii fără apartenență în Arad, vom lua brațele de lucru trebuitoare la cultivarea pământului, și încur-jăm lenevia tocmai în detrimentul principsei noastre profesioni, în al agriculturii. Proverbul românului e: de ochii gospodarului se n'grașă vitele! Iată trimitem noi acasă pe toți cei ce au gospodării și în loc să vagabondeze în Arad să-și vadă de pământul lor acasă, în sat, și să vedem apoi dacă mai vom avea pământuri parloage, șomeri sau dacă adevărații șomeri localnici, muncitorii de fabrici și funcționarii particulari nu vor mai găsi plasamente. Hotărît, că vor găsi!

Petronius.

o unii guvernanți și în specia liberalii, când au fost puși în situația de a-i apăra, și să mai mulțumim lui Dumnezeu că ne ajută în toate chipurile, ca să putem eși cu față curată din toate împrejurările grele în care ne găsim.

Sălcianu.

COLOANA BUNULUI CREȘTIN

Sensibilitate!

Auzit-ați din Apocalipsă: „Și faptele tale, că nici rece e nici fierbinte”? Cunoașteți icona ce înfățișează pe sfântul Arhanghel Mihail învingător asupra diavolului? Căutați această iconă și priviți-o. E plină de înțelegere și de învățătură. Ea este icona biruinței binelui asupra răului. Sfântul Arhanghel Mihail, într-o mână sabia de foc, în cealaltă o cumpănă. Diavolul surpă, cade neputincios în fața acestei puteri. Arhanghelul e duhul cel bun, duh, din care toți trebuie să avem și avem făcământură. Fiecare avem o inimă, un suflet, o conștiință, dar pe adesea inima e leneșă, nu paltează, sufletul dormitează, și știința lăncezește. Suntem tot jâmpâți în osebirea binelui și răului și nu suntem în stare să apărăm binele și să lovim în rău. Ea este în simbolul sensibilității din Arhanghel. Știți, că statul are birouri pentru controlul măsurilor. Negustorul e aflat cu cumpănă ruginită, toc-tămpită, cumpănă care nu arată precis cele puse pe ea, este deșert iar cumpăna confisca. Farmaciile și cumpănă atât sensibilă, ce e a ată schimbare și la deosebirea de un fir grav. — Intreabă-te, cititorule sensibilă, sau tocită cumpăna conștiinței tale? Știi tu să deosebire între bine și rău, între mai mic rău, sau pe tine nu tulbură nici cel mai mare rău? Nu vreau uita o mică întâmplare. Un soldat rus injurase mama pe un prizonier. Prizonierul a isbit cu pumnul în obrazul soldatului, de a căzut întins se umpluse de sânge. Ceialaltă dată ruși s'au năpusit asupra prizonierului. A venit comandantul, un ofițer de origine franceză. Când s'a constatat cauza, ofițerul a arestat pe soldați și a dat pe prizonier: „Cine știe a apere ciustea mamei sale, și suflet mare și conștiință trează! A îmbrățișat pe prizonier și i-a sărutat fruntea adăugând: „Mă adus aminte de mama, pe care o iubești și ciustesc ca tine pe ta.” Ochii ofițerului s'au umplu de lacrimi. Nu vreau uita pe prizonierul căruia i s'a luat argeș pe câmpul de bătaie, dar ce avea în conștiință o cumpănă sensibilă, iar în suflet o sabie de foc. Noi avem atâtia străini și străinași, care mereu își bat cap de părinții, fiii și fiicele, de neamul, legea și Biserica noastră de tot ce avem noi scump și sfânt. Unde este sensibilitatea cumpenei din conștiința noastră să simțim și să ne doară acele batjocuri și unde e sabia de foc a sufletului nostru, să lovim pe cei ce se ating de sfințenia părinților și fiilor noștri, a țării neamului, legii și Bisericii noastre? Fii tu arhanghelul cu cumpănă și sabie de foc în mână în suflet și duhul cel rău se surpă. . . . de ai fi rece sau fierbinte!”

Pr. Florea Codreanu

Țăranii și valuta.

Continuare din pagina 1

agricole se poate duce un război? Nu războiul Domnilor, dar nici chiar viața nu poate exista, fără pâinea noastră cea de toate zilele. Așa fiind, domnilor guvernanți, mai lăsați la o parte mentalitatea liberală, și acomodați-vă la cerințele vremii, suspendând ori ce fel de taxe, care ar fi o piedică, în dezvoltarea cât mai mare a agriculturii. La o parte cu taxele vamale de zeci de mii de lei, cu cere ați sărăcit nu numai pe agricultorii, dar chiar și pe ultimul muncitor din fabricele voastre. Ați făcut tarife vamale urcate, atât pentru produsele agricole, care ar fi putut să fie vândute pe prețuri bune în streinătate, cât și pentru mărfurile de prima necesitate, care vor să intre în țară, și pe care consumatorii le ar fi avut cu prețuri însutit mai effine. Interesul vostru și al liberalilor, a fost să vă apărați capitalurile voastre, vărâte prin bănci și p. in industriei parazitare — prin tot felul de mijloace restrictive, chit că agricultura să prăpădea. Ați găsit bani pentru toate nesdrăvănile. Nici vorba nu a fost, că nu găsiți bani, când a fost în joc falimentul industriilor voastre, — n'ati întârziat, o clipă, când a fost vorba de falimentul băncilor liberale, imediat ați preluat toate portofoliile dubioase ale acestor bănci, găsite la banca națională. Toate aceste operațiuni,

le-ați făcut pe socoteala bugetului — alcătuit din truda și munca noastră a tuturor. Pentru ca să scăpați pe speculatorii acestei țări, ați găsit mijloace, fie că li-ați creat instituții bancare pe contul Stului, ca „Creditul Industrial”, fie că ați pus în spinarea Statului, toate sarlataniile băncilor, în intervalul de timp de după război. Pentru agricultura însă, nu ați aplicat de cât măsuri de apărare atât pentru interiorul țării cât și pentru afară din țară. În interior, ați pus prețurile maxime, forțând agricultorul să și vândă marfa — de multe ori — sub prețul de cost, — în afară, ați stabilit taxe vamale așa de mari — pentru cereale, în cât era imposibil să treacă granița, chiar și cea mai bună marfă. În modul acesta munca țăranilor s'a depreciat an de an, sărăcia s'a înscăunat sărăcia întreg teritoriul țării din cauza datoriilor pe care țăranii erau nevoiți să le facă pe la bănci — cu dobânzi de la 30 — 50% — ca să-și poată plăti munca ogoarelor și impozitele către stat și comună. Mă adresez domnilor însărcinați cu conducerea treburilor obștești, că să treacă la măsuri energice și cât mai repede că să putem salva de peire cea mai importantă ramură de producție de care depinde viitorul nostru. Aveți la îndemână legea „Creditului agricol” și pe cea a cametei, fă

cute de partidul „Național-Țăranesc”, de ce nu le puneți în aplicare, și cu ajutorul lor să puteți ajuta plugarii noștri. Amânarea aplicării acestor legi, îmi vine să cred, că o faceți intenționat și la îndemnul liberalilor, tovarășii voștri de azi și de ieri. Ori câte interese v'ar îndemna să aveți îndreptate privirile numai către bănci și industriei, momentul, de față vă ordonă să vă îndreptați privirea și gândurile către agricultură — căci de ce depinde și existența noastră a tuturor și a intereselor voastre. Soluția la care trebuie să vă opriți trebuie să fie repede și eficace. Din convorbirea pe care am avut-o cu oamenii cunosători în ale finanțelor și ale agriculturii, am căpătat convingerea, că soluția ar fi: O Conversiune a datoritorilor agricole pe termen de zece ani și fără dobândă pentru datornicii agriculturii, iar dobândă ce s'ar da creditorilor să nu fie mai mare de 5% și să fie plătită de stat. Dacă nu vom face astfel — tare mă — tem că țara noastră, care astăzi e ferită de convulsuniile valutare din celelalte țări, pentru motivul că hambarele țăranilor gem de recolta grâului și a porumbului din anul acesta, să nu fie cuprinsă în aceleași svârcoliri.

Să mulțumim țăranilor pentru cuminența cu care au știut să rabde la toate nepricelurile și la toată rea voință pe care au pus-

DIVERSE

Ziarele din capitală anunță că mareșalul Aveșcu urmând exemplul lui Maniu, își va da demisia dela conducerea partidului, La congresul aprobat al partidului se va propune și alegerea noului președinte de partid. Oficiosul prescane a desmânșit știrea,

Ziarele din New-York anunță că directia unui palat de modă cu două etaje, în imediata apropiere palatului Palazzo-Hotel. Clădirea uriașă va fi vii colorată în toate culorile scepstrului. Căle din jos vor fi galben aurii și verzi.

Turnul palatului va fi albăstrui și, în vârf va fi zeita modei, o uriașă torță electrică în vârf. În vestitul palat vor avea expozițiile permanente și temerare, precum și târgurile de noștre.

La primăria Rovine se găsește cant postul de notar de dare. Cererile însoțite de actele prescane de art. 7 din Regul. statutului funcționarilor publici se vor depune la primăria până la 24 Oct. Retribuțiile sunt cele prevăzute în regulamentul de organizare al comunei Rovine.

Prefectura Județului Arad a dat de curând două licitații importante pentru reparări de drumuri. Astfel la 20 Oct. a c. orașe se va ține licitație publică pentru împetruirea soșei județene Aradul nou-Fibiș pe sectorul nr. 00.0—0.78 cu pietriș ciuit, dimensiune de 2—5 cm. din Mureș în cantitate totală de 12300 cubic. Valoarea licitației e de 100000 Lei. Apoi repararea drumului Pecica—Pereg sect. Km 00—19.00 cu 810 m. c. pietriș ciuit din Mureș extras la Glovaș și transportat pe c. f. r. la Pecica. Valoarea e de 100.000 lei.

La 19 cor. ora 10 a. m. se va ține o licitație publică la Prefectura județului pentru constatarea 7 buc. tuburi de beton pe soseaua Micălaça—Vărfuri în valoare de 200.000 lei și pentru restructurarea tablierului podului No. 33 de pe șoseaua Săvărsin-Dobra în valoare de lei 27.000. Ofertorii vor depune în zina licitației în fața comisiei o garanță de 10% din valoarea lucrării și ofertele închise în plic.

Citiți și răspânșiți „Românul“

CADOURI de arginterie și aurituri, bijuterii, cele mai bune ceasuri, statuete etc. LE PUTEȚI CUMPĂRA la bijuterul COLOMAN HARTMANN ARAD, Biv. Reg. Maria Pe Corso, lângă catedrala minorităților.

Anchetarea traficului cu numirile de notari comunali în Banat

Funcționarii administrației superioare compromiși.

Cetim sub acest titlu în Dimineața din 16 cor și reproducem cu toată rezerva următoarele:

Timișoara, 14. — Am făcut cunoscut la timp că în urma raportului înaintat d-lui Argetoianu, d. Iulian Peter, inspector general administrativ, pentru Banat, a solicitat autorizația de a deferi parchetului din Timișoara așa numita chestiune a numirilor și mutărilor notarilor comunali din Banat, care ar fi dat loc la fraude.

În baza autorizației ministeriale, dosarul a fost depus la parchet, iar cu instruirea afacerii a fost însărcinat d. judecător Tigoianu dela cabinetul I instrucție.

DOUA DESCINDERI

Marți seara d. judecător instructor Tigoianu împreună cu d. Atanasie Guțu, șeful serviciului judiciar al chesturei Timișoara, au procedat la două descinderi cari au dat rezultate senzaționale.

Descinderile au fost făcute la locuința avocatului Bonert și la domiciliul d-lui Faicevici, la hotelul Ferdinand.

La perchizițiile făcute s'au găsit între altele o poliță în valoare de 300 mii de lei, girată de un fost inspector administrativ, și mai multe scrisori compromițătoare pentru unii funcționari superiori ai prefecturii județului Timiș-Torontal în care se vor-

bește despre anumite afaceri, cari urmau să se tranșeze la această prefectură.

Se vorbește de complicitatea altor persoane politice ale căror nume vor fi cunoscute la timp.

Decamdată d lui dr. Iuliu Ionescu, care funcționa ca director al prefecturii de județ, i s'a retras delegația de subprefect al județului, fiind înlocuit cu d. Teodor Jurca din județul Bihor.

Tot ceace am putea adăuga în cauză este că ar fi bine și consult ca ancheta să se estindă și în județul nostru pentru a curma șoaptele și în acest județ.

Nemulțumiri ortodoxe.

Primum spre publicare: Domnule Redactor,

Marele ortodox și român Stroescu, a înființat în orașul Arad, pe la 1910, un internat ortodox, care să adăpostească fetele profeților, învățătorilor și țărănilor români ortodocși, cari se duc la oraș spre a-și face studiile. Pe lângă suma oferită de neuitatul Stroescu, fondul preofesc a diecezei Aradului, a contribuit, și el, cu o sumă considerabilă de 60.000 cor. aur.

Condițiunea, pusă delo început, a fost ca în acel internat să nu se admită decât fete din părinți ortodocși. Se urmărea deci o sprijinire a ortodocșilor, cari nu se bucurau pe vremea ungurească de nici un favor din partea autorităților, ca uniții, abunătoare.

Lată că acum vre'o 4 săptămâni în ședința comitetului de conducere a internatului se propune primirea unei fete de altă confesiune, nepoată, se zice, a unui domn destul de bogat. După câte sunt informat fetița a fost primită cu jumătate plată a taxelor cuvenite.

Domnule Redactor, primirea nepotei domnului bogat, s'a tăcut atunci când copiii noștri, a preoților, cu venite foarte restrânse și familii grele, precum și a învățătorilor și țărănilor ortodocși din acest județ, au fost categoric refuzați.

Măsura de refuz a copiilor noștri și primirea copiilor de altă confesiune într'un internat ortodox, patronat de P. S. Sa Grigorie, imi este neînțeleasă. P. S. Sa ne îndeamnă pe deoparte la apriğă luptă împotriva sectelor,

și ereticilor, iar pe de altă parte internatul nostru ortodox adăpostește vlăstare de altă confesiune.

Măsura comitetului a provocat profundă nemulțumire în rândurile noastre. De aceea Vă rog, Domnule Redactor, binevoiti a da loc acestor rânduri în prețiosul Dv. ziar, fără a trece si semnătura mea, din considerațiuni pe cari, de bună seamă le cunoașteți.

Primiți etc. N. R. Este surprinzător ceace ne comunică corespondentul nostru în această scrisoare, și nu putem trece fără a ne exprima nedumerirea noastră asupra măsurii comitetului internatului Vasile Stroescu. Credem că în urma acestei plângeri P. Sf. Sa va sesiza.

Buletinul Presei.

„Lupta“ din 17 cor. se în-doieste de rezultatul pe care ar vrea să-l obțină d. Argetoianu prin comprimarea bugetului la 25 miliarde. Ziarul condamnă prin grave cuvinte planul financiar al „specialiștilor“ ca învățătorii să fie plătiți de comune. „Toate abilitățile — scrisse ziarul — contabile se reduc însă la a trece sumele dintr'un buzunar la altul“.

„Adevărul“ din 17 cor. serie că deși partidul liberal a hotărât să înceapă campania contra guvernului el va continua totuși să acorde mai departe sprijinul său sub o formă mai discretă decât până acum, cabinetului Iorga-Argetoianu, de pe urma cărui ajutor, masele populare vor face ceace au făcut și până acum: vor solidariza partidul liberal cu guvernul și pentru toate nemulțumirile liberali vor rămâne responsabili în fața opiniei publice.

„Ordinea“ din 16 cor. lovește crud în guvern făcându-l vinovat de situația gravă a funcționarilor publici, cărora se vrea să li se aplice o nouă curbă de sacrificii

și concedierea în masă în vederea comprimării noului buget.

„Indreptarea“ oficiosul ave-rescan, din 14 cor. se scandalizează din cauza unui șperț de 70 milioane pe care l a plătit Banca națională, la ordinul d lui Argetoianu, unei persoane atât de suspusă încât comitetul băncii a fost dator să primească portofoliul „fiindcă n'a avut încotro!“ Ziarul stărue în a afla cine e persoana atât de suspusă calificându l pe ministrul Argetoianu ca „șperțar“...

„Viitorul“ oficiosul liberal din 15 cor. atacă pe național-țărăniști criticând ici-colo guvernul cu „toată rezerva“ cum de pildă

nu aprobă concesionarea căilor ferate inițiată de guvernul „specialiștilor“. Ziarul „pretinde“ — ca și cum n'ar ști — că guvernul să-și precizeze politica agrară și constată că „specialiștii“ se complac în promisiuni vagi fără soluții concrete. El întreabă destul de ridicol: ce se va întâmpla dacă ogoarele vor rămânea nesămănațe? Ziarul se teme de un mare dezastru și pe cum îi știm, liberalii aștia de ce s'au temut niciodată n'au scăpat. Ne întrebăm: scăpa-va guvernul de stăruiroarea temere a liberalilor? Numai că liberalii se mai tem că guvernul va cădea în timpul cel mai scurt...

Ori și cine primește

Pe deplin satisfăcut și ajunge cu siguranță succes bun, dacă acum toamna comandă trebuințele de cepe de zambile, talele și alte cepe de flori olandeze, mai departe semințe de legume, flori și economice, trandafiri altoți în soiuri mondiale, rădăcini de căpsune etc. de la firma ARPAD MÜHLE, furnizor al curții regale, cultură și comerț de semințe, grădinarie, în TIMIȘOARA III/ar. (Fondat 1875)-Prețurent în românește la cerere, gratuit și francat.

Războiul chino-japonez încă nu s'a terminat. Trupele au pășit pe teritoriul Mancuției. În zilele trecute un escadron de avioane japoneze a atacat linia căilor ferate din Taonan, pe care a distrus-o complet și au încercat un atac contra orașului Tien-schin. Legația engleză din Peking a trimis o delegație pentru stabilirea faptelor.

În cercurile politice din Germania a stârnit o mare senzație știrea că președintele Hindenburg a primit în audiență de o oră pe Hitler, chiar în ziua formării guvernului Brüning. S'a discutat mai multe chestiuni externe, interne, și opinia partidului lui Hitler față de noul guvern Brüning.

După aceasta se crede că guvernul Brüning va avea o orientare extremistă de dreapta care se știe că e compusă din național socialiști. Dacă Brüning mai târziu va organiza cabinetul, e posibil că în cabinetul său să între și reprezentanții socialiștilor.

În statul New Jersey din America, parlamentul a votat legea prin care a permis fabricarea berii. Aceasta ar însemna un început din victoria celor cari au luptat contra prohibiției. După cum se aude și celelalte state vor sista prohibiția în parte. E între-bare însă ce vor face „gangsterii“ cari după cum știm sunt vestiții contrabandiști de alcool. Vor fi și ei șomeri ca mulți alții salariați și e posibil să ceară și ei ajutor dela stat ca șomerii... Sau vor forma un partid politic care va lupta pentru prohibiție.

Statele Unite Americane, vor face un demers la Soc. Naț. în chestia conflictului din Mancuția. deoarece ambii beligranți nu s'au ținut promisiunea dată la Soc. Naț. La 13 Octombrie se va dezbate chestia conflictului japonez-chinez, la ședința vor participa miniștri de externe: englez francez și Italiân.

În țara guvernatorului Zamora, în Spania, e nouă complicație. A-nume: se anunță că guvernul Zamora a demisionat. Nainte de demisie însă, drept răspuns la amenințările Vaticanului, guvernul a șters religia de stat, a dizolvat ordurile mănăstirești și a dispus expulzarea iezuiților. În țara întreagă se țin lanț demonstrațiile antireligioase pe cari guvernul le-a încurajat prin legile aduse. Urmările nefaste însă nu vor întârzia și cel dintâi care va plăti fărădelegile va fi guvernul spaniol demisionat.

— Numărul femeilor din Europa. Un ziar german crede, că în Europa numărul femeilor între-ce pe cel al bărbaților cu 18 milioane. Surplusul de femei în Franța e de 2 milioane, în Germania 3 milioane, în Rusia 5 milioane, în Portugalia 300 mii

Săptămâna

ABONAMENTUL.

anual 160 Lei
Pentru autorități, întreprinderi și instituții anuale 250 Lei.
 Publicațiunii, și alte inserații oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații și inserații mai mici de 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe em. patrat 3 Lei.

CALENDARUL ORT.

- Octombrie 31 zile
 19 — Luni
 20 — Marți
 21 — Mercuri
 22 — Joi
 23 — Vineri
 24 — Sâmbătă
 25 — Duminecă,

Noua lege administrativă a adus iar o noutate. Teritoriul țării va fi împărțit în 10 inspectorate. La noua împărțire nu s'a luat în considerare datele istorice și împărțirea s'a făcut numai din ordin și interes economic. Dar se poate numi interes economic atunci când se înființează 10 inspectorate!? Era doar bună împărțirea țării în 7 directorate, cari întruneau și datele istorice și interesul economic. Inspectoratele vor fi conduse de către un inspector general administrativ. Bugetul reședințelor de județ va fi aprobat de inspectorate, a orașelor de prefecturi iar a comunelor de preturile respective.

Poliția din București a reușit să prindă pe vestitul bandit Baciu, care pe când era deținut la închisoarea Văcărești, în curtea închisorii a atacat paznicul reușind să evadeze. În zilele trecute poliția l-a arestat în cartierul Cărmăida și cu o escortă puternică a fost dus înapoi la închisoare.

Congresul gardiștilor de fier care era să se întrunească la 12 l. c. nu a fost aprobat de Prefectura Județului Bihor, deoarece tocmai în acea zi s'a judecat recursul agreșorilor dela Borșa. Se spune că congresul gardiștilor e în legătură cu aceasta Știrea congresului a produs o mare neliniște în rândurile populației evree din oraș.

Banca Națională a României, la intervenția Sindicatului Băncilor din Ardeal, a acordat un împrumut de 18 milioane, cu care

se va ajuta băncile mici din Ardeal. Ajutorul va fi decurând împărțit la băncile mici.

Reprezentantul Uniunii măcelarilor din Paris a sosit la București și s'a prezentat la Dl. Argetoianu pentru a trata posibilitatea unui intens export de vite tăiate pe piața Parisului. Dacă tratativele se vor termina cu succes, a fi în interesul crescătorilor de vite, deoarece prin aceasta se asigură un export permanent.

Duminecă s'a început congresul aviatice în București sub președinția principelui Nicolae. La congres au participat principele Bibescu și miniștrii de aviație italian francez englez și german. Printre oaspeții este și vestitul a viator francez Costes. După deschiderea congresului oaspeții au fost invitați de Principele Bibescu la castelul Mogoșoia. Scopul principal al congresului e acordul internațional de aviație comercială.

Dl. Mihalache a călătorit la Sinaia unde a fost în audiență la Rege în cercurile politice știrea a fost viu comentată și s'a răspândit diferite șvonuri și combinații care a produs o mare neliniște între partizanii guvernului. Partidele în opoziție afirmă că sunt trei puncte principale pentru care guvernul actual trebuie să plece. 1. chestia impozitelor. 2. fixarea prețului cerealelor 3. aranjarea datoriilor agricole. Până acum guvernul actual nu a luat nici o măsură pentru ameliorarea crizei și deaceia din zi ce merge e tot mai rău.

Cercările guvernamentale cred că guvernul va rămânea până la votarea bugetului. Cu toate acestea e imposibil să rămână până acum sunt neînțelegeri serioase între membrii guvernului în ce privește împărțirea cotei la fiecare departament. Așa dar bugetul de 25 miliarde va fi împărțit; 7 miliarde datoritiile publice 10 miliarde cel puțin pentru armată, pentru celelalte ministere vor rămânea numai 8 miliarde.

SPORT

Tabela rezultatelor de cat. II.

	Jocuri jucate	Joc. câștigate	Joc. egale	Joc. pierdute	goluri date	goal. câpăt.	Puncte
1. Hakoah	5	3	1	1	11	7	7
2. Vulturul	6	2	3	1	10	9	7
3. Banatul	4	3	—	1	13	7	6
4. Înțelegerea	5	1	4	—	7	5	6
5. Șoimii	4	2	1	1	5	4	5
6. Chelnerii	5	2	—	3	7	12	4
7. Juventus	4	1	1	2	4	3	3
8. Voința	3	1	1	1	3	4	3
9. Titanus	4	1	—	3	7	8	2
10. R. A. C. (Rovine)	3	1	—	2	4	8	2
11. Victoria	3	—	1	2	1	4	1

Rezultatele din 11 cor.

Arena A. C. C.

C. A. A. (AAC) — A M E F A (AMTE) 2:0

Șoimii-CAA (ACC) comb 2:0(2:1)

TEMTE (Timișoara) — Gloria cfr (Arad) 4:1 (3:0)
 Jucat la Timișoara.

Programul de Duminecă

Arena A.C.C.

Gloria - A.C.C.
 AMEFA-Olympia
 Transilvania-Unirea

Șoimii-Hachoah
 Înțelegerea-Rovine
 Victoria-Juventus

Cinema.

Programul de Duminecă la 18 Oct.

Reprezentațiile la orele 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$, și 9 $\frac{1}{4}$.

CENTRAL: ARIANE.
 Interpreți SABETA BERGNER și RUDOLF FORSTER.

SELECT: GROCK. cu GROCK LILIANE HALL, HARRY HARDT și BETTY BIRD.

ELITE: EVANGELINE
 În rolul principal DOLORES DEL RIO.

GAI: TARAKANOWA.
 Dramă istorică. În rolurile principale EDITH JEHANE, OLAF FJORD și RUDOLF KLEIN ROGGE. (5, 7 și orele 9)

MATINEU:
CENTRAL: RIVALII
 din WILD WEST.

Primăria comunei Comlăuș.
 No. 1423/1931.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 14 Noembrie 1931 la orele 9 a. m. se va ține licitație publică în localul primăriei cu oferte timbrate și închise, pentru confecționarea echipamentului de iarnă necesar poliției comunale și anume.

6 buc mantale. 6 buc căciuli și 6 perechi cisme.

Licitatiia se va ține în conformitate cu art. 88—110 din Legea contabilității publice.

Garanța de 5% se va depune odată cu oferta la comisia de licitație.

Condițiunile de confecționare se pot vedea zilnic la primăria comunală, în timpul orelor oficiale.

Teatrale.

Vine Tănase!

LA 29 OCTOMBRIE a.c. Cu revista „In Draci!“ Vor debuta 200 negri!
 Bilete la Librăria Diecezană, pe corso.

LA 3 NOEMBRIE A. C. vine la Arad excelența trupă dramatică a Teatrului Național în frunte cu maestrul NOTTARA. Se va preda piesa „MANASSE“ a lui Ronetti Roman.

Bilete la Librăria Diecezană.

Cărți literare și didactice

la Librăria **CONCORDIA**
 ARAD, Str. Eminescu 10.
 Tocuri rezervoare moderne și etine. Asortiment bogat în rechizite de scris.

Intru cât această licitație va rămânea fără rezultat se va ține a doua licitație în ziua de 30 Noembrie 1931.

Comlăuș, la 10 Octombrie 1931.
 Primăria comunală.

Primăria comunei Silindia.
 No. 1578/1931.

Publicațiune.

Primăria comunei Silindia deschide licitație publică orală pe ziua de 10 Noembrie 1931 orele 15 pentru esarendarea dreptului de a incasa vama târgurilor anuale și săptămânale din comună. Licitatiia se va ține în condițiunile legii contabilității publice având a depune garanța de 10% din prețul de strigare.

Condițiunile se pot vedea la primăria comunei.
 Silindia, 9 Octombrie 1931.
 Primăria.

Redacționale

Care dintre harnicii noștri învățători sau profesori ar colabora permanent la ziarul nostru, la rubrica „Cultura satelor“, pentru dezvoltarea culturii Patriei.

Ziarul nostru vrând să se ocupe neîntrerupt și cu probleme sociale feminine, am dori să avem colaborarea unei intelectuale din Arad sau județ.

Judecătoria rurală Șiria Secția Cf. No. 3055/1931 Cf.

Extract din publicațiune de licitație.

În cererea de executare făcută de următor Firma Banca Aradana S. A. Arad contra următorilor Timpian Teodor și Timpian Petru Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Căvin circumscripția judecătorei Șiria cuprinse în Cf. a comunei Căvin Nrul protocolului Cf. 2084, 2083, 2085 și 2086 cu aceia că din prot. c. f. No. 2083 și 2084 asupra porț. lui Timpian Teodor de sub B. 2. B. 3. B. 1. alui Timpian Petru, orica imobilul cu No. top. 938 arabil prețul de strigare de 7000 Lei; imobilul cu nr. top. 939 arabil, preț de strigare 3500 Lei imobilul cu no. top. 940/a arabil preț de strigare 3500, imobilul cu no. top. 1291 arabil preț de strigare 5000 lei, imobilul cu no. 1283 arabil, preț de strigare 3000 lei, imobilul cu no. top. 1290/a arabil, preț de strigare 500 lei, imobilul cu no. top. 208 arabil, preț de strigare 10000 lei imobilul cu no. top. 579 arabil preț de strigare 200 lei, pentru încasarea creanței de 30.000 le capital și accesorii.

Licitatiunea se va ține în ziua de 12 Noembrie 1931 ora 4 p. m. la casa comunală a comunei Căvin.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât 7/10 din prețul de strigare

Cei cari doresc să liciteze sunta datori să depoziteze la delegatul judecătoresc din prețul de strigare drept garanție, în numarul sau în efecte de cauție socote după cursul fixat în § 42 legei LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând de punerea, judecătorește, prealabil a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150 170, legea LX. 1881; § 21 legei LX. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult cel care a oferit pentru imobilul un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregiasc imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (25. XLI. 1908).

Data, Șiria la 17 Iulie 1931 judecător:

ss. A. Horga.
 Dir. de cf.
 ss. St. Soldan
 Pentru conformitate
 Gh. Costin
 impiegat.